

Protokoll fra fordelingsforhandlinger
26. juni 2017
mellom staten og
Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

**etter Stortingets behandling av Prop. 141 S (2016-2017),
jf. Innst. 445 S (2016-2017)**

1 Grunnlaget for fordelingsforhandlinger

Jordbruksoppkjøret i 2017 ble avsluttet med brudd 16. mai, og Landbruks- og matdepartementet fremmet en proposisjon basert på statens tilbud. Partene viser til at ved behandlingen av proposisjonen om jordbruksoppkjøret (Prop. 141 S (2016-2017)) vedtok Stortinget å be regjeringen om å gjennomføre nye forhandlinger om jordbruksavtale for 2017-2018.

Grunnlaget for forhandlingene er merknaden fra Venstre, som fikk subsidiær tilslutning fra regjeringspartiene. I merknaden heter det: *«Dette medlem mener ny ramme skal være 625 mill. kroner... I tillegg vil 130 mill. kroner kunne fordeles i 2018 fra egenkapitalen i LUF (Landbrukets utviklingsfond).»* Stortinget gjorde følgende vedtak:

"Stortinget ber regjeringen om å gjennomføre nye forhandlinger om jordbruksavtale for 2017–2018.

Endringer i målpriser i Prop. 141 S (2016–2017) fastsettes i tråd med forslaget i proposisjonen som delfinansiering av rammen.

Prisnedskrivningstilskuddet til norsk korn (post 73.19) endres ikke som foreslått i Prop. 141 S (2016–2017), men videreføres med uendrede satser.

Tilskudd til norsk matkorn (post 73.20) endres ikke som foreslått i Prop. 141 S (2016–2017), men økes med 4 øre per kg fra gjeldende satser.

I statsbudsjettet for 2017 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
<i>Utgifter</i>			
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 21 500 000 til kr 12 682 000	8 818 000
	50	Fondsavsetninger, økes med fra kr 1 148 053 000 til kr 1 297 601 000	149 548 000
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 315 100 000 til kr 309 305 000	5 795 000
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 3 298 735 000 til kr 3 303 535 000	4 800 000
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 7 965 410 000 til kr 7 959 813 000	5 597 000
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 246 380 000 til kr 241 176 000	5 204 000
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 1 541 954 000 til kr 1 468 020 000	73 934 000

Stortinget gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak for gjennomføring av jordbruksoppgjøret 2017–2018, herunder tiltak som er knyttet til bevilgninger i 2018."

Partene viser til Stortingets vedtak om endringer i målpriser for avtaleperioden 2017-2018 og endring i bevilgninger over kap. 1150 for 2017. Partene er enige om at markedsordningen for gris videreføres i målprismodellen.

I tillegg gir to av romertallsvedtakene i komiteens tilråding, som ikke fikk flertall, føringer for fordelingsforhandlingene. Det gjelder romertallsvedtak II og IV:

"Stortinget ber regjeringen utrede og utforme en mulig ordning for et driftsvansketilskudd med sikte på drøftelser i jordbruksoppgjøret for 2018."

"Stortinget ber regjeringen om å ikke igangsette en oppkjøpsordning for geitemelkkvoter i 2017 og 2018."

Partene viser til Prop. 141 S (2016-2017) og er enige om å utrede et driftsvansketilskudd i en partssammensatt arbeidsgruppe. Arbeidet skal klargjøre kriterier, tekniske forutsetninger og kostnader knyttet til datagrunnlag og forvaltningssystem for en eventuell ordning. Rapporten ferdigstilles innen 1. mars 2018.

På dette grunnlag har avtalepartene fordelt bevilgningen over kap. 1150 for kalenderåret 2018.

2 Fordeling

Partene legger til grunn at det skal fordeles en ramme på 625 mill. kroner, og at økningen fra Prop. 141 S (2016-2017), hvor rammen var 410 mill. kroner, skal finansieres med budsjettmidler. Det gir en finansiering av rammen som vist i tabell 2.1.

Tabell 2.1 Ramme for fordelingsforhandling for 2018

	Mill. kr.
Netto endring i målpriser fra 01.07.17	150
Endret bevilgning på kap. 1150 i 2018	377
- herav komp. for økt CO2-avgift	55
Overførte midler fra 2016	79
Endret verdi av jordbruksfradraget	19
Ramme	625
I tillegg fordelt fra LUF	130

I tillegg til den formelle rammen på 625 mill. kroner, kan 130 mill. kroner fordeles i 2018 fra egenkapitalen i LUF (Landbrukets utviklingsfond). I 2018 tar avtalen ut 130 mill. kroner fra egenkapitalen ved å øke innvilgningsrammen til LUF med 24,5 mill. kroner og redusere bevilgningen til LUF med 105,5 mill. kroner, sammenlignet med Prop. 141 S (2016-2017). Disse midlene blir disponible til andre tiltak på kap. 1150 i 2018, jf. vedlagte fordelings-skjema.

Storingsflertallet ber partene om å benytte det økte handlingsrommet den nye rammen gir, til å:

- "Styrke små og mellomstore bruk
- Styrke grunnlaget for beiting på innmark
- Prioritere utviklingsprogrammet for å stimulere tilleggsnæringer/lokalmat og legge til rette for landbruksbasert reiseliv
- Videreføre økologiseringen
- Gi bedre investeringsmuligheter i bygg og jord innenfor en variert bruksstruktur
- Intensivere klima- og miljøarbeidet, blant annet ved bruk av mer tre i bygninger og styrking av dreneringsmuligheter
- Fortsatt stimulere potetsprittproduksjon"

Partene legger til grunn at ved sammenslåing av hele eller deler av kommuner/fylker som har ulike tilskuddssoner, videreføres sonegrensene, slik det framgår av gjeldende jordbruksavtale.

Under Landbrukets utviklingsfond er partene enige om å:

- øke IBU-midlene med 60 mill. kroner. Det settes en øvre grense på 2 mill. kroner i tilskudd per prosjekt, unntatt for Troms og Finnmark og maksimal støttesats settes til 35 pst. Det skal stimuleres til økt bruk av tre i driftsbygninger. Faglagene skal inngå i de regionale partnerskapene.
- Innvilgningsrammen for utviklingstiltak innen økologisk jordbruk økes med 1 mill. kroner, for å fremme produksjon og omsetning av økologisk frukt, bær og grønnsaker.
- Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping økes med 12,5 mill. kroner. For å styrke verdiskapingen med utgangspunkt i produkter fra geit, gjøres en særskilt satsing på dette.
- Skogbruk økes med 8 mill. kroner.
- Satsen i tilskudd til drenering økes med 500 kroner til 2 000 kroner per dekar. Ved annen grøfting økes satsen til 30 kroner per løpemeter grøft, begrenset oppad til 2000 kroner per dekar. Endringene skjer for søknader sendt inn etter 1. juli 2017.
- Det settes av 2 mill. kroner til et dyrevelferdsprogram for mink. Programmet utarbeides av Norges Pelsdyrslag og godkjennes av Landbruks- og matdepartementet.

Partene er enige om at tilskudd til prisnedskrivning av rektifisert potetsprit videreføres med uendret bevilgning.

Tilpasning til gjeldende WTO-avtale for lammeslakt gjennomføres ved at tilskuddet bare ytes til slakt av klasse O+ og bedre.

Partene er enige om å øke *Driftstilskudd til melke- og ammekuproduksjon* med om lag 196 mill. kroner. Driftstilskuddene differensieres etter sonegrensene i arealtilskuddene for å styrke inntektsmulighetene for små og mellomstore bruk i distriktene (sone 5-7).

For å styrke grunnlaget for beite på innmark opprettholdes det generelle beitetilskuddet, med noe lavere satser enn i gjeldende avtale, samtidig som tilskudd til utmarksbeite styrkes og omregningsfaktoren for innmarksbeitearealer settes til 0,6, jf. fordelingsskjema. Totalt styrkes beiteordningene med knappe 50 mill. kroner.

Tilskudd til regionale miljøprogram økes med 13 mill. kroner.

Tilskudd til veterinære reiser økes med 2 mill. kroner og fordeles med om lag 1,5 mill. kroner til økt kilometergodtgjørelse og om lag 0,5 mill. kroner til øvrige godtgjørelser.

For spørsmål som ikke omfattes av denne protokollen, legges Prop. 141 S (2016-2017) til grunn. Fullstendig fordeling framgår av vedlagte fordelingsskjema, se vedlegg 1. Jordbrukets arbeidsdokument av 21. juni følger protokollen som vedlegg 2. Resultatet av fordelingsforhandlingene legges fram for Stortinget i Landbruks- og matdepartementets budsjettproposisjon høsten 2017.

3 Utslag av fordelingen

Budsjettnemndas sekretariat har beregnet det kvantumsfaste isolerte utslaget av pris- og tilskuddsendringer, inkludert forutsetninger om pris- og kostnadsendringer og økt utnyttning av jordbruksfradraget, tilsvarende forutsetningene for rammen i Prop. 141 S (2016-2017). Videre viser tabellen endringer i forhold til Prop. 141 S (2016-2017).

Tabell 3.1 Beregnet helårsvirkning på referansebrukene av pris- og tilskuddsendringer, inkl. anslåtte kostnadsendringer til 2018, uten volumendringer fra 2017 til 2018. Kroner per årsverk, inkl. verdi av jordbruksfradraget. ¹⁾

	Sone for arealtilskudd	Avtale 2018	Økning fra 2017-2018	Endring fra prop ²⁾
1 Melk, 28 årskyr	5	404 600	16 000	11 500
2 Korn, 387 dekar korn	1	292 200	15 900	4 600
3 Sau, 160 vinterfôra sauer	5	193 400	7 300	3 700
4 Melkegeit, 127 årsgeiter	6	454 000	18 700	14 500
5 46 avlssvin + 364 dekar korn	1	387 500	-14 300	15 300
6 7100 høner + 252 daa korn	1	469 100	11 600	21 600
7 122 daa poteter + 451 daa korn	1	373 100	14 900	10 300
8 Storfeslakt/ammeku, 30 ammekyr	5	321 800	25 800	17 200
9 51 dekar frukt og bær	5	392 700	21 300	700
10 Fjørfekjøtt og planteprodukter	1			
11 Økologisk melk, 24 årskyr	5	393 300	16 300	11 200
12 Melk, 15 årskyr	5	340 300	18 600	13 100
13 Melk, 45 årskyr	5	449 900	15 900	11 500
14 Melk, 63 årskyr	5	483 500	15 600	12 200
15 31 årskyr. Østlandets flatbygder	1	419 900	-8 300	8 700
16 26 årskyr. Østlandets andre bygder	5	419 200	14 700	13 800
17 37 årskyr. Agder/Rogaland, Jæren	2	414 500	-1 900	13 400
18 25 årskyr. Agder/Rogaland a. bygder	5	380 300	14 700	14 700
19 28 årskyr. Vestlandet	5	371 700	16 700	12 800
20 31 årskyr. Trøndelag	4	391 900	2 000	11 400
21 25 årskyr. Nord-Norge	6	409 400	15 500	14 100
22 Korn, 235 dekar. Østlandet	3	106 800	7 900	4 400
23 Korn, 870 dekar. Østlandet	1	528 500	21 600	5 700
24 310 daa korn + 22 avlssvin. Trøndelag	4	343 900	-7 200	13 000
25 Sau, 134 vinterfôra sauer. Vestlandet	5	172 700	9 100	3 100
26 Sau, 171 vinterfôra sauer. Nord-Norge	6	253 500	7 300	5 900
27 Sau, 278 vinterfôra sauer. Landet	5	205 400	6 600	3 600

1) Fullt utslag av pris- og tilskuddsendringer i 2018, inkludert verdi av jordbruksfradraget. For produksjoner med overproduksjon vil inntektsendringen kunne bli forbedret med bedre markedsbalanse.

2) Det er regnet med at prisen på råvarer til kraftfôr vil øke med 4 øre per kg.

Oslo 26. juni 2017

Ann Merete Furuberg

Lars Petter Bartnes

Leif Forsell